

Gamle Modum

TEMAHEFTE 1990 FRA MODUM HISTORIELAG

RUNE MARTINSEN:
RUNDDANSMELODIER I TRADISJON
ETTER
KARSTEN HANSEN

Noteredigering: Kjell Samkopf

Lay-out: Morten Eide Pedersen

Repro: Tom Gulbrandsen

Illustrasjoner: Arne Sørensen

Gamle Modum

TEMAHEFTE 1990 FRA MODUM HISTORIELAG

**RUNE MARTINSEN:
RUNDDANSMELODIER I TRADISJON
ETTER
KARSTEN HANSEN**

Modum historielag
Postboks 236
3371 Vikersund

FORORD:

For tre år siden fikk jeg i oppdrag av Modum Historielag å besøke Karsten Hansen i Vikersund for å skrive ned noen gamle toradermelodier han spiller. Jeg avtalte en passende kveld med ham, og dukket opp - medbringende en liten båndopptager jeg har. Det skulle snart vise seg at jeg kom til å få god bruk for opptageren, for Karsten sitter inne med adskillig fler gamle melodier enn det er mulig å overkomme på en kveld. Det første møtet ble til fler, og tilsammen har jeg nå mer enn 6 timer opptak med ham, hvor han både spiller, traller og forteller. Innholdet i denne boka er vesentlig skrevet av etter disse opptakene.

Tre av de første melodiene han spilte inn for meg sto på trykk i Modum Historielags årsskrift, "Gamle Modum", for 1988. Men etter som antallet har økt, har vi kommet fram til at vi gjerne vil utgi melodiene samlet, og presentere dem i et eget trykk.

Dette heftet er altså et forsøk på å bevare noen av disse gamle melodiene - og noen nyere - slik Karsten spiller dem. Vi er klar over at noen av melodiene finnes i andre former på andre musikeres repertoar, og Karstens versjoner må derfor ikke bli betraktet som de "eneste rette".

Vi håper at vi med dette heftet kan bidra til at de gamle melodiene ikke blir glemt, men tvert imot kan bli til glede og inspirasjon for gammeldansmusikere framover. Dessuten kommer det fram en del opplysninger som vi tror kan være med på å sette melodiene inn i en lokal sammenheng. Disse har jeg forsøkt å gjengi så nært opp til Karstens dialekt som mulig; slik han fortalte dem, med hans ord og vendinger.

Vi vil få takke alle som har hjulpet oss i arbeidet. En spesiell takk til Modum kommune og Modum Sparebank som har støttet oss økonomisk, og til Reidar Sevåg ved Norsk Folkemusikksamling i Oslo for alle gode råd. Dessuten en takk til Kjell Samkopf som har bidratt med sin datakunnskap, og til Arne Sørensen for hans illustrasjoner.

Og sist men ikke minst - en stor takk til deg, Karsten, som alltid har tatt deg tid til å spille og fortelle, og som hele tida har vært like entusiastisk med på notene.

Oslo/Vikersund, juli 1990.

Rune Martinsen

INNHOOLD:

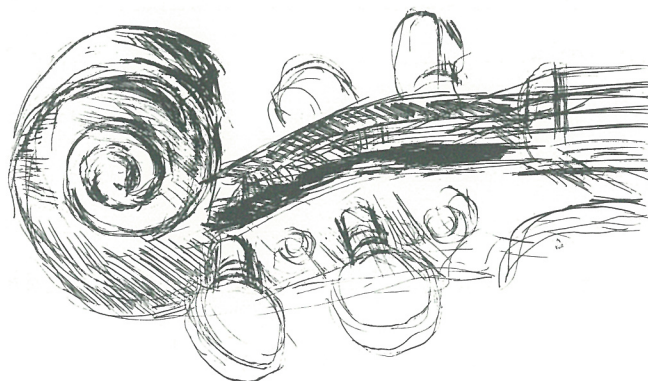
TEKST:

Møller'n	9
De første trekkspillene	12
Hans Hansen	12
Johan Borgen	14
Om spillepenger	14
August Møller	15
Om trekkspillene	16
Noen gamle felespillere	16
I radioen	18
Andreas Martinsen	18
Om danseformene	20
Noen forklaringer	21

MELODIER:

1 - Valsen hass far.....	25
2 - Børjenstuvalsen	26
3 - Børjenvalsen	28
4- Vals fra Hovet	30
5 - Heggenhauger'n, reinlender.....	32
6 - Vals etter Heggenhaugen	34
7 - Kaffidokter Driksta'	36
8 - Krøderminner, vals	38
9 - Reisen til Gran, vals	40
10- Sandakervalsen.....	42
11 - Klonken, reinlender.....	44
12 - Halte-Per, reinlender.....	46
13 - Langsrud'n, vals.....	48

14 - Kjærringgalopp	50
15 - Begnavalsen	52
16 - Kremmersjela	54
17 - Oter-reinlender´n.....	56
18 - Paraplymaker´n, vals.....	58
19 - Bakkegutten, masurka	60
20 - Gammal rundvals	61
21 - Gammal reinlender 1.....	62
22 - Gammal reinlender 2	63
23 - Gammal reinlender 3	64
24 - Vals fra Saksenga	65
25 - Gammal vals	66
26 - Gammal masurka 1.....	68
27 - Gammal masurka 2	70
28 - Gammal galopp 1	72
29 - Gammal galopp 2	72
30 - Gebbursen min, vals	74
31 - Berte Liuslåtta, reinlender.....	76
32 - Busitubba, reinlender	78
33 - Moseterslåttan, vals	80
 Kilder	 82

Karsten Hansen

“Det var ’te anna enn mussikk og kortspell hime under hele mi oppvekst. Du veit, det var før TV’n kom, detta,” forteller Karsten Hansen. Forlystelseslivet var sparsomt på bygda i den tida, så underholdningen måtte de stå for sjøl. Karsten ble født i 1922, og som sønn av Olga Helene og Hans Hansen ble det rikelig anledning til å høre levende musikk.

“Etter arbe om eftan kom dom som oftest ovante bygda med fele og greier,” for “Granly” tjente nærmest som et samlingssted for bygdas spillemenn. Der ble det spilt og dansa nesten dagstøtt.

Dermed lærte Karsten alt tidlig de gamle runddansmelodiene; en lærdom som han har tatt godt vare på, og stadig benyttet til glede for mange opp gjennom åra. Mange er de som har trådd dansen etter Karstens torader, og fortsatt er han aktiv spillemann i gammeldansgruppa “Isjasgjengen”. Karsten stiller villig opp enten det gjelder underholdning på aldershjem og pensjonisttreff, eller til dans i grendehus og forsamlingslokaler.

Karsten er sjøl av spillemannsslekt. Hans mormor Emma Olsdatter, gift med Alfred Nilsen Nordås, var eldste datter av Møller’n, Ole Ellingsen Dalen, en av Modums mest populære felespillere rundt århundreskiftet. Vi skal ikke se bort fra at han kan ha arvet noe av musikkinteressen sin derfra også.

MØLLER’N:

Den sentrale skikkelsen i musikklivet på Borgen rundt århundreskiftet, var “Møller’n” - den kjente felespilleren Ole Ellingsen Dalen (1853-1915), eller Ola Børjen (Borgen), som han seinere ble kalt.

Kirkeboka for Norderhov forteller at Møller’n ble født 3. mars 1853 i Lunder i Soknedalen. Han var nest eldste sønn av “Gaardmand” Elling Olsen Kittelsbye og Marthe Olsdatter. Moren må ha gått bort før Ole var 3 år gammel, for i 1856 gifter faren seg på nytt; denne gang med Mari Hansdatter.

Faren var en tid husmann under Haukedalen, men i 1865 finner vi ham og familien på husmannsplassen Dalen, hvor hans svigermor Berte Aslaksdatter var blitt alene. Da Berte døde, overtok Elling Olsen, og Ole kom på den måten

*Husmannsplassen Dalen.
I dag er stua noe ombygget, og tatt i bruk som hytte.*

til å vokse opp på Dalen, og tok navn etter plassen som skikken var.

Husmannsplassen Dalen ligger høyt og veiløst til oppe i åsen syd for tettstedet Sokna. Når ungene derfra skulle på skolen, hadde de drøyt 1 1/2 times gange hver vei. Det må ha vært en slitsom tur for de små, ikke minst på kalde vinterdager med meterdyp snø.

Dalen og nabobruket Høgshaug ble drevet under ett. De hadde vinterfór til 2 kyr og 3 sauer, og avlet noe korn og poteter. Med fem barn i familien kunne nok levemåten bli så som så, og Ole måtte allerede før konfirmasjonsalderen ut og tjene til livets opphold.

“Møller´n kom te ei mølle oppe ve Hen, men da Skredsvig´n ga si her ute i Geithus (omkring 1875), overtok´n den mølla. Da budde´n ute på Geithusveien, like under den nye brua der, og det huset kalte bestemor mi for “Møllerstua”.

Han Andreas Martinsen budde der ei ti han óg, veit je. Han var óg møller der ute.

Møller´n arba på Geithusmølla tel a bLei nélagt. Etterpå bynte´n på Nikkelværket på Nakkerud, og ga si som møller. Ei a dirrektørfruene der ga´n en huspostill en gang, og i den har a skrivi: “En Present til Ole Borgenmoens

Børn.” Her oppe het’n bare Ola Møller, eller Ola Børjen, ettersom han fløtte tel Børjen etter hvert.

Hele grenda her oppe arbeite på Nikkelværket. Dom på Øverby likeså.”

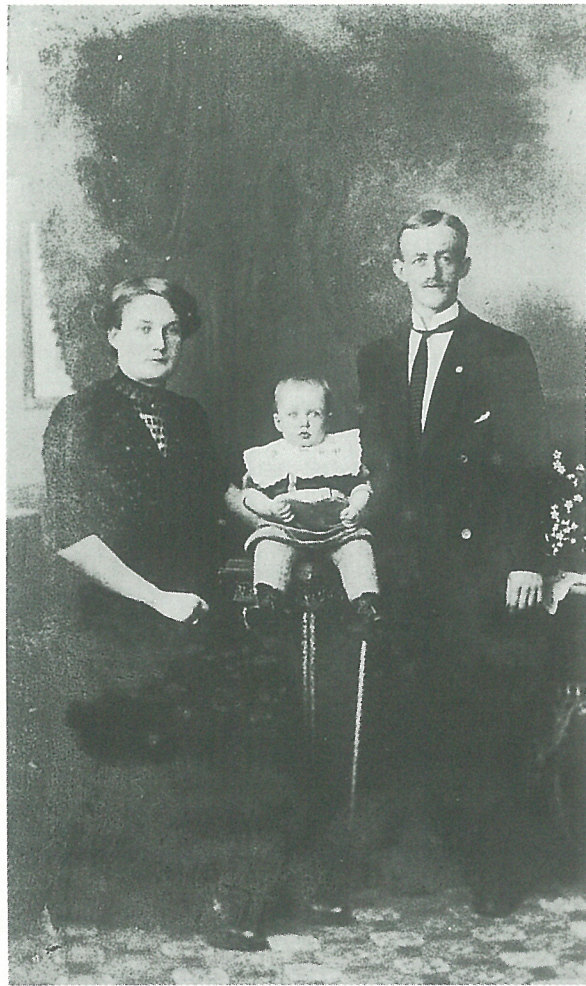
Møller’n ble gift i Heggen kirke 7. februar 1879, med Anne Helene Andreasdatter Werp (f. 1854) fra øvre Eiker. Året etter ble datteren Emma født, og så kom de i rask rekkefølge: August (1881), Ragnvald (1883), Oskar (1885), Berte Marie (1887), og Olga Helene (1891).

Omtrent alle disse hadde arvet farens musikalitet, og bortsett fra døtrene Emma og Olga, var de alle med i den etter hvert så legendariske “Møllermusikken”. Foruten Møller’n sjøl, besto den av sønnene August, Ragnvald og Oskar på fele, og datteren Berte Marie på harpeleik.

Og Møllermusikken var kjent også utenfor Modums grenser:

“Han August var en gang inni Hurum og høgg tømmer. På en a dom større gåLane der sku det holdes brølløp, og’n August bLei bedt om å stå for mussikken. Da tok’n me si hele Møllermussikken, og da var’om der inne i et par tre da’r.”

Møller’n døde på Modum den 27. juni 1915.

I et album etter Andreas Martinsen, kom dette gamle fotografiet for dagen. Det er så vidt vi vet det eneste bevarte bildet av Møller’n, Ole Ellingsen Dalen. Det viser foruten Møller’n sjøl, også hans kone Anne Helene, og datteren Emma, som på bildet vel kan være omkring et år gammel. Vi har derfor sluttet oss til at fotografiet må være tatt omkring 1881.

DE FØRSTE TREKKSPILLENE:

De første trekkspillene kom til Modum mot slutten av 1800-tallet. Det var én- og toradere, eller “durspill”, som ble masseprodusert i Tyskland, og som ganske snart ble svært populære. Inntil trekkspillet kom, hadde fela vært så godt som enerådende når det skulle spilles opp til dans, men trekkspillet tok snart over en stor del av den oppgaven. Ja, i enkelte bygder ble fela nesten fortrent til fordel for disse nye instrumentene.

Til å begynne med ble nok de gamle feleslåttene forsøkt overført til trekkspillet, så langt durspillets muligheter tillot. Men snart tok man til å utvikle et eget trekkspillrepertoar, og nye melodier ble laget. Dermed begynte gammeldansen å få den formen vi kjenner idag. (Se forøvrig A. Hoksnes; “Vals til tusen”.)

HANS HANSEN:

En av dem som tidlig trakterte trekkspillet på Modum, var Karstens far, Hans Hansen (1897-1976). Han var i nær kontakt med flere av de gamle felespillerne, og da særlig med Møller’s sønn, August Olsen Borgen (1881-1943), eller August Møller, som han ofte ble kalt.

Dermed fikk han kjenskap til det gamle felerepertoaret, og kom til å overføre mange av disse slåttene til toraderen og seinere til det kromatiske trekkspillet.

“Han far er oppvøksen på en gåL (gård) uti Mæl’n i Skauer. Der er’n født. Så budde dom i Skovveien 5 ei stønn - det er i Fjeldsby’n, visstnok. Og han spellte i alle fall trekkspell da’n var 9 år gammal. Men om det var énrader eller torader han spellte da, det veit je itte. (Se “Valsen hass far”.)

Vi hadde en énrader hime for mange år sia - je var bare guttongen - og den hadde itte runde knapper, men nesten sånne “pianotangenter” som lå etter hina’n helt åpent. Han far spellte både énrader og torader. Ja, je har så vidt prøvd énrader je óg.

Og så huser je’n far hadde et “H. B. Gera”; et 5-raders knappespell. (Laget av Hermann Buttstädt, Gera, Tyskland.) Spellet var no gammalt og slitent, så’n far måtte på apoteket og kjøpe Norges-pLaster som’n lappa bæLjen me.

Hans Hansen

Og det holdt, det, om'n itte tok i for hardt, for da blåste'n ut lappane!

Ja, stakkar - lite penger hadde dom vel å greie si me, au. Men mussikk og dans var'e støtt. Foruten torader og vanlig trekkspell, spellte'n far harpeleik óg. Også sang'n my... Han var formann nepå saga her i toogfemti år, han!

"Rørlegger'n" (Kristoffer Hansen), far hass far, spellte litt han óg; harrmenikk. Og så var'e å gå og tralle og synge, da. Og'n Rolf Hansen, bror hass far, spellte rekti godt trekkspell. Han kunne spelle etter noter óg, han!

Je satt og glante på'n far mens'n spellte fra je var guttonge. Men vi måtte passe oss for fettlærstøvlane hass. Han trampa takta no grådig, han far!

Det første spillet mitt fekk je i tjuårsalder'n, ve. Men som guttonger tjuvlånte vi trekkspillet hass far mens'n var på arbe. Og vi fekk itte lov å legga trekkspillet nepå knea mens vi spellte, for da kunne vi ødelegge bæLjen. Den var sliten nok som'n var, veit du. Så je huser vi sto på knea og spellte.

Da je fekk det store spillet, spellte vi my isammen han far og je. Det var sånn je lærte.

JOHAN BORGEN:

Han far var grådi gæern etter moll-melodier. Han spellte my “Lengselsvalsen” etter’n Severin Jevnager, og ofte isammens me’n Johan Børjen. Han Johan var en gammal millitærkaptein som budde oppi her. Han var kavvalerist, men så bLei’n sparka i hue a en hest, og etter det bLei’n aldri helt go igjen.

Han Johan ville støtt spella hime hos’n far, for der sto huset på fjell. Oppå Børjen, der’n Johan budde, der sto huset på leire, så der låt det itte for’n som det skulle. Da stellte’n si opp uti stua, og sto og gLante ut gjennom vindu’ mens’n spellte. Og da åpna’n alltid me “Lengselsvalsen”.

Han hadde et nytt Hagstrøm-spell som’n hadde bestilt, og det hadde’n bedt om sku være “Pontius-blått” og “Pillatus-grønt”. En gang fekk’n et allvårli raseriskei, så dom måtte sende’n på Lier. Da slo’n detta nye spellet sitt så fLatt som ei kake. “Nei atte du gjoLe detta, da Johan,” sa dom te’n. “Å, det ska je si di, det,” sa’n Johan. “Nå låt det, nå! Je hørte de siste tonene a “Lengselsvalsen” forsvant rundt stæbburshjørnet!”

Men han var en go, stø spellemann. Og spellte Møller-låter, han som’n far.

Dom spellte my isammen han far og’n Johan Børjen. Da’n Otto Olslund holdt brølløp for dattra si, spellte dom der, og da spellte’n far i overalls. Han fekk så kort varsel, at’n itte rakk å skifte på si før’om dro.”

OM SPILLEPENGER:

“Han far fekk aldri 5 øre for spellinga si oppi her. Da var’n messom bare en a festdeltagerane, da. Men på dansespelling i Drammen, da’n far var en 8-10 år, da fekk’n spillepenger ettersom å fulle foLk var. Det kunne bLi opptel 10 kroner på natta! Og dét var my penger den gangen, for’n far betalte 2 kroner for torader’n sin i 1906. Da spellte’n isammens me en annen guttonge fra Mæl’n som spellte langsitter - en slags harpeleik me tre akkorder på.”

AUGUST MØLLER:

“Møller´n og mussikken hass var det gjeveste han far visste, det! Det var´n far som først bynte å spella my a dissa feleslåttane doms på trekkspell, og det meste lærte´n nok a´n August.

Han far og´n August var my isammen. Dom spelte no sjakk og kort ihop, og så var´e mussikken, da.

Han August var skommaker. Oppå Børjen hadde dom ei lita stue me landhandel i førstetasje, og skommakeriet i kammerset i annen. Men når´n August bynte å bLi trøtt a arbe sitt, tok´n fram fela. Det bLei nok somtir væL my spelling, og det kunne dra ut me å få fæLi skoa. Hu Olga Simensen, søstra hass, sto i buttikken, og måtte ta støyten overfor kundene. Hu hadde ei ny unnskyldning hver dag, hu Olga, og ofte fekk dom beskjed om å komma att i morra:

- Er skoene mine ferdige idag, da?

- Nei, dessverre - itte rekti, kunne a Olga svara.

- Deres bror liker vel best å stå og gnikke på sin fiolin, han!

Detta gikk stadig som ei herme oppi her. Ja, han August hadde morro a det sjøL, han, for han var nok mer spellemann enn skommaker!

Når´n August sku te å spella, tok´n først ut skrå´n og putta den i lomma. Så strauk´n si over håret, sette det eine beinet framfør si me hæl´n i gøLvet, og kLemte tel.

August Møller

Han stelte si som oftest opp i et hjørne, men før låta var slutt, hadde ´n haka si framover, og havna som regel midt utpå gøLvet mellom danserane.

Han August dø i treogførr a lungebetennelse. Da budde ´n borti "Låtebu", vi kalte."

OM TREKKSPILLENE:

"Men det var nok trekkspillet som var mest gromt å danse tel. Det låt mer a det enn a fela - i alle fall når´om dansa utomhus. Og i min ungdom bynte trekkspillet virkelig å få innpass, veit du.

Dom var inne hos Hagstrøm i Oslo og kjøpte si spell. Det var brukte spell på a'betaLing. Dom hadde itte rå te å kjøpe si et spell te mer enn 60 kroner, og det måtte dom betaLe lenge på det au. Lønna var vel på en 6 kroner dagen eller så.

Dom kjøpte si toradere ifra Tyskland, som hette for "Magdeburger" (laget av Friedrich Gessner i Magdeburg, Tyskland) og "Galotta". Det trur je var no dom så i annonser i avvisene, og fekk tak i på postordre eller no. Je trur dom kosta en 16 kroner, je, omkring 1920 og oppover. Og så var det en prisforskjell på en 4 kroner om du sku ha me geiteskinshjørner i bæLjen. Det var flotte spell, og oppå torader´n var´e no´n sneller som dom kunne løfte opp; et slags reggister eller no, ve.

A/S Oppland i Drammen var óg et kjent firma - han Olemann Børjen jobba forresten der ei ti - så det bLei nok kjøpt spell der óg. Også hos Henschien i Hønefoss. Og je veit det var no´n som var helt neover te Tønsberg og kjøpte si mussikkinstrumenter. Je trur det var hos ei som hette for Borghild Lind som hadde mussikkforretning der. Ellers var´e liksom Hagstrøm som var der´om kjøpte spell."

NOEN GAMLE FELESPILLERE:

"Men dom spelte vel mest fele oppi her i den tida, ve, og gjerne fele og harpeleik isammen. Det var nok dobbelt så mange felespillere som trekkspillere i området rundt her. Han Henrik Berg spelte fele, og´n Otto Olslund likeså. Oluf Hansen spelte rekti godt fele, og spelte isammen me´n Johannes Roli og´n Karl Andersen, og en som hette for Snell-Karlsen i Geithus. Møllerane

spellte jo bare fele - fLatfele og hardingfele. Ja, i de seinere åra var'e bare hardingfele me dom.

På Børjen var'e to mann som spellte; han Arthur og'n Emil. Dom spellte fele begge to.

Han Olemann Børjen, 'n Oskar Møller og'n August - dom laga si hver si hardingfele. (Ja, han August laga jo fLere etter hvert.) Og da dom hadde kommen så langt at felene sku være fæLi, da sku dom kommonere hver sin mellodi, og så sku dom demmonstrere felene sine. Han August laga en mellodi som hette for "Kaffibrenner'n", og'n Olemann laga en som hette for "Helvetesbekkens brus". Kanskje var'n gått lei a hele snekkinga, for alt je veit, og at det var derfor'n satte det navnet på'n. Han Oskar laga óg en mellodi, men den laga'n om te ei vise, for fela hass bLei aldri fæLi.

Oskar Borgen

Han Kristoffer
Drolsum på Hønefoss

har ei hardingfele som'n August har låga. Den vant'n på en bassar en gang!

Han Olemann var forresten eldste sønn a'a Emma NoLås (Nordås), og altså barnebarn a Møller'n. Dernest kom a mor (Olga), så'n Trygve, så a Jenny, og så'n Ragnvald. Dom bLei så mange etter hvert at'n Olemann fekk bu hos besteforeldra sine tel slutt. Ja, han bLei faktisk addoptert a Møller'n, han!

I RADIOEN:

“Han August og’n Olemann var blant de første som spelte gammaldans i radio’n. Det må ha vært i november i enogtredve, og da var Kringkastinga i lokkalene tel Brødrene Hals i Oslo. Da spelte dom “Vårliv” etter Møller’n (T. Lund, s. 65), “Klevens reinlender” (T. Lund, s. 106), og “Simenstadvalsens”. Også spelte dom en vals som je trur hette for “Nordstadvalsens”. (Den veit je’n far spelte, men je er itte kar om å komma på’n.) Dom spelte vel på dirrekten, så no opptak a konserten finns nok itte. Men *det* sku vært no å hatt, det!

Da dom spelte, sto vi uttafor buttikken hos’n Petter Diesen neri Vikersund og hørte på dom. Han Petter hadde tatt ut det øvre vinduet i døra og plassert en høyttaler der for å overføre konserten, for detta var jo litt a en begivenhet, detta. Og det var fullt a folk i gata som ville høre. Hime satt dom me krystallapparat, så der fekk vi itte hørt no.”

ANDREAS MARTINSEN:

En annen bygdemusiker som var aktivt med i musikklivet i Sand, var Andreas Martinsen (1886-1966). Han spilte godt torader og munnspeil, og var en gledesspreder av de sjeldne.

Andreas vokste opp som stesønn av møllermester Martin Andersen på Sønsteby-mølla, og kom på den måten tidlig inn i mølleryrket. Seinere ble han ansatt ved Geithus-mølla, hvor som nevnt også Møller’n arbeidet. Disse to kom til å spille mye sammen, men om Andreas også var med i Møllermusikken, har det imidlertid ikke vært mulig å finne belegg for.

Hans stefar var, som Møller’n, også fra Soknedalen. Det er derfor rimelig å anta at Andreas tidlig fikk lære både Møller’n og musikken hans å kjenne.

Som en kuriositet kan fortelles at Andreas Martinsen i 1911 giftet seg med Anne Helene Tommesdatter Øverby. Hennes far ble 2. gang gift med Møller’ns søster, Ragnhild Ellingsdatter, som egentlig var kommet til Øverby som hushjelp da Tommes ble enkemann.

Hans Hansen var en annen som Andreas spilte mye sammen med, og en periode spilte han også til underholdning foran kinoforestillingene på “Arbeider’n” på Tangen.

En tid var Andreas Martinsen ansatt som møller ved Hoensmølla i Hokksund. Samtidig spilte han også på "Perfekt" kino i Drammen, eller "Snorre", som den seinere het. Denne kinoen var åpnet i 1908, og før forestillingene var det vanlig med opptredner av trekkspillkunstnere, flaskespillere, vektløftere og annet. Selve filmen ble akkompagnert av kinoens faste orkester, som i den tida kunne bestå av alt fra 2-3 musikere, opp til 10 manns stort orkester på enkelte kinoer. Dette fotografiet viser "Perfekt-musikken" fra omkring 1910, med Andreas Martinsen på torader. Hans medspillere på gitar og harpeleik har det dessverre ikke vært mulig å få identifisert.

“Han Andreas og a Helene var stadig hime hos a mor og´n far, og hos Rørlegger´n, bestefar min. Je hørte aldri´n Andreas spellte, men je veit dom spellte my isammen, han og´n far.

Fra omkring 1912-18 drev Anne Helene og Andreas Martinsen kafé i Vikersund; først i “Møllergården” ved Grand i 4 år, og så på “Vikeland” i et års tid. Det ble nok spilt en del torader for gjestene der, og så hadde de grammofon i kaféen, med plater av datidens store trekkspillere. Grammofonkonserter var nokså vanlig på kaféer i den tida, og de lærte seg mange nye melodier på den måten. Det kan sønnen, barberer Arne Martinsen, bekrefte:

“Vi hadde en hel haug me grammofonpLater hime da je var liten. Og´n far lærte my mussikk på den måten; Jularbo og sánne.

Han far spellte både én- og torader, og så hadde´n en harrmenikk me 4 spell satt sammen te ett.

En gang a mor og´n far var på dansemorro på “Fram”, var itte foLk fornøgd me spellemann dom hadde der om kvelden. Da skreik dom på´n Andreas,

fortelte a mor, og så måtte han overta hele spellinga. Ja, det hendte visst fLere ganger, det.”

For å få seg arbeide, måtte Andreas Martinsen en gang i 30-åra flytte til Oslo, hvor han ble ansatt ved Jernbanen. Dermed ble det mer eller mindre slutt på toraderspillinga. Men at musikken satt dypt forankret i ham, beviste han til fulle bare noen få dager før han døde. I et klart øyeblikk i sjukesenga på Ullevål sjukehus spilte han “Lokker´n” og “Livet på Finnskogene” på tosidig munnspeil.

OM DANSEFORMENE:

Den som teller etter, vil se at denne samlingen inneholder hele 16 valser, eller omtrent halvparten av alle melodiene. Deretter følger 11 reinlendere, mens det bare er 3 masurkaer og 3 galopper. Det er kanskje et vel spinkelt grunnlag å trekke bastante konklusjoner ut fra, men det kan likevel synes som om valsen var den mest populære danseformen på Modum rundt århundreskiftet.

“Det gikk vel my i vals oppi her, ve. Springdans (også en dans i 3/4-takt) var my brukt a gammalt over bygda her, men je trur itte´n far spellte springdans på trekkspill; det var på fela dom spellte den.

“Spell en springdans, a,” sa dom. Det var når´om sku væra rekti kveike, det a ve.”

Karstens bror, Ragnar, forteller:

“Je huser en gang for mange år sia...

Han far satt og spellte, og´n Karsten og je var hime. Vi var bare spreke unggutta den gangen, og itte så værst te å danse heller, ser´u. Da a mor kom inn, greip je fatt i a, og dansa reinlender me a rundt hele stuegøLvet. Og itte før var dansen slutt, før´n Karsten tok fatt i a, og gauv på med en ny en. Så overtok je a igjen, og sånn holdt vi på og bytta. Og vi ga oss itte før a var aldeles fæLi. Hu var lita og lett, hu mor, ser´u, så a slapp itte laus heller. Men hu syns jo det var morro óg!

Dagen etter var a så marroder, stakkar, at a nesten itte kunne gå!

Ja, den eftan fekk a svingt si, gitt!”

NOEN FORKLARINGER:

Notasjonen:

Notasjonen er forsøkt holdt så enkel som mulig, uten fraseringsbuer og foredragstegn. Karsten bruker en del samklang i diskanten, og da vesentlig på lengre noter ved å holde en eller flere "naboknapper" nede samtidig. Dette gjør han imidlertid såpass tilfeldig, at jeg har valgt å utelate det, bortsett fra i "Sandakervalsen", hvor samklangen er av større betydning enn vanlig ellers. På avslutningstonene i hver vending spiller han imidlertid alltid grunntoneakkord i diskant.

Forsiringer forekommer sjelden i Karstens spill, og i de tilfellene hvor de dukker opp, er de skrevet helt ut.

Punkteringene er skrevet konsekvent punktert åttendel/sekstendel eller sekstendel/punktert åttendel, selv om Karsten spiller noe mer i retning av triolfigurasjon.

En annen særegenhet ved Karstens spill, er at han ofte spiller valsetakten halvnote/fjerdedel nærmest som duol. Kanskje er dette en rest av gammel felesleng?

Og som Sigbjørn Bernhoft Osa skriver i boka si "Spelemannsliv" (s. 99–100):

– Som kjent lever spelet slik det har gjort gjennom hundreåra – frå fele til fele, frå spelemann til spelemann. [...] Noteteikna kan aldri verta anna enn ei hjelp til å læra slåttar etter, til å sjå kor andre har spelt eller spelar. Alt det ein sjølv eig må ein leggja til skal det verta spel. [...] Dei som har givnaden å dikta til i slåttane, vil alltid stå fritt til å gjera det. Eit notebilete kan aldri verta anna enn ei rettleiding.

Repetisjoner:

Karsten forteller:

- De gamle felespellerane spelte vanlegvis hver vending to ganger. Så spelte dom hele låta tvers igjennom én gang, før dom spelte oppatt første vendinga én gang te slutt. Det var my brukt. Men om det var ei kort låt med kanskje bare to vendinger, hente det at dom spelte hver vending 3-4 ganger,

og så tok oppatt som vanlig. Ellers blei vel låta litt for kort te å danse, antagelig.

Karsten sjøl spiller som regel hver vending to ganger. Så gjentar han hele slåttén én gang, og avslutter etter den siste vendinga.

Fordi framføringspraksisen her varierer noe, har jeg bare notert 1. og 2. "hus", og D.C. (Da Capo = forfra) eller D.S. (Dal Segno = fra tegnet). Det får så bli opp til hver enkelt å bestemme hvor slåttén best bør avsluttes.

Besifringen:

Besifringen følger Karstens akkordbruk, som stort sett er vanlig funksjonsharmonikk. Han benytter vanligvis grunnbassen på tung taktdel, og akkordbassen på etterslagene. Der hvor jeg selv har satt til besifringen, er dette gjort oppmerksom på i teksten.

Besifringen er notert som normalt. F. eks. betyr tegnet "G" grunnbass G på tunge taktdeler og G-dur akkord på etterslagene, inntil nytt tegn kommer. Med tegnet "G/D", menes at han spiller grunnbass D på tung taktdel, og G-dur akkord på etterslaget(ene). Tegnet "D/" betyr følgelig D-dur akkord på nærmest følgende taktdel.

Nå og da kan det forekomme akkorder som kan virke fremmede for våre "moderne" ører. Dette kan skyldes at man på torader bare har et begrenset utvalg akkorder til rådighet, og derfor må finne seg i å bruke det man har, eller det kan være en arv fra de gamle spillemenn, og således være en del av tradisjonen.

Toneart:

Karsten har 2 toradere; den ene er stemt i G-dur/C-dur, og den andre i A-dur/D-dur. Melodiene er skrevet i den tonearten de ble spilt. De melodiene som Karsten trallet for meg, ble skrevet i G-dur, ettersom det er G-dur-toraderen han mest benytter. Likeså transponerte jeg "Klonken" fra den opprinnelige E-dur til G-dur.

Tonearten kan likevel ikke sies å være av vesentlig betydning. Enhver spillemann spilte melodiene på det instrumentet han hadde til rådighet, og i

den tonearten som lå lettest til. Således går mange feleslåtter i A-dur og D-dur, da det ligger best til for fela.

Tempo:

Karsten har spilt mye til dans opp gjennom årene, noe som har gitt ham en svært sikker tempofølelse. Valsene spiller han alltid med et metronomtempo tilsvarende punktert halvnote = 63/66, eller altså litt raskere enn ei valsetakt pr. sekund. Reinlender spiller han med halvnote = 84/88, masurka med punktert halvnote = 52/54, og galopp med et tempo tilsvarende fjerdedel = 112/116.

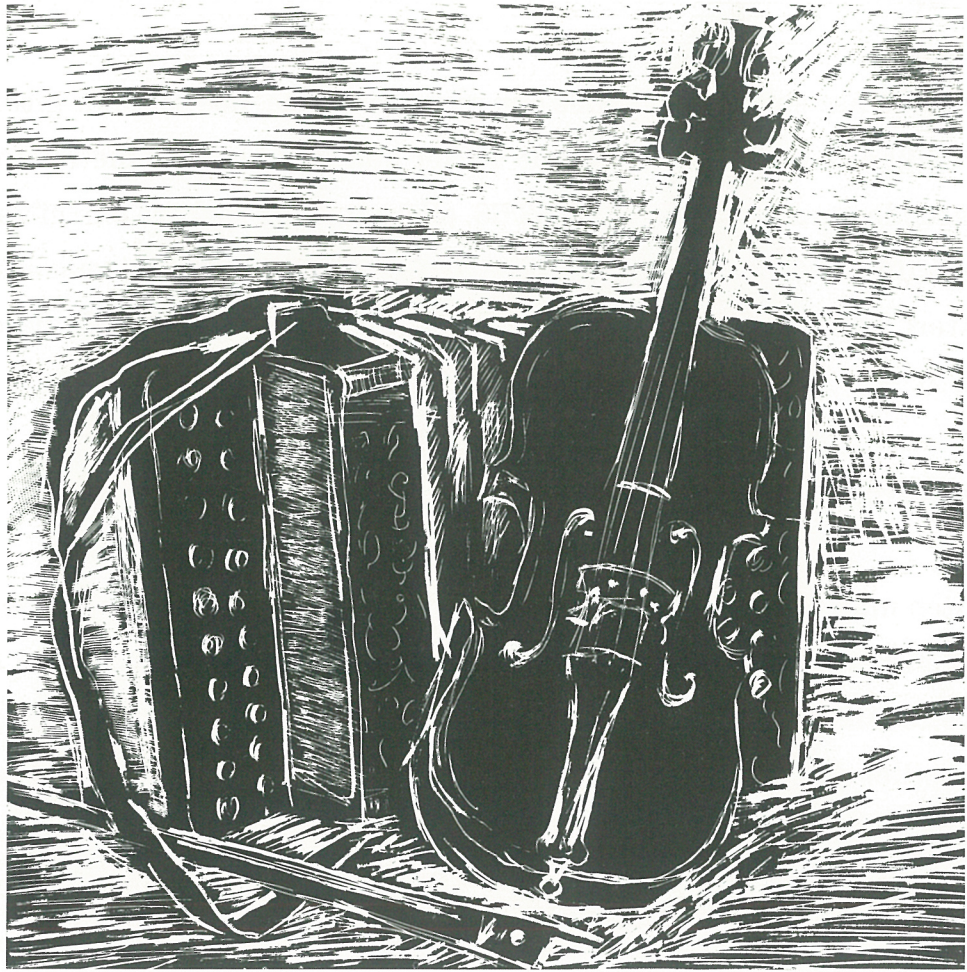
Karstens dialekt:

Enten man skal skrive ned gamle dansemelodier, eller man skal skrive noe på dialekt, støter man på det problemet at det er omtrent umulig å få fram den rette "slengen" på det man skriver. Noter blir som kjent aldri musikk før noen spiller dem, og dialekt må *høres* for at man fullt ut skal forstå hvordan den snakkes.

Nå kan man jo skrive lydskrift, men i et hefte som dette skal det også være rimelig lett leselig, og da faller lydskriften for uvant. Likevel har jeg forsøkt å gjengi Kars'tens dialekt ved hjelp av en del "lydskrift". F. eks. skriver jeg ordet "musikk" som "mussikk" for å få fram at trykket skal ligge på første stavelse. Dessuten har jeg skrevet tjukk l med bokstaven "L" (f.eks. "fLere", "foLk", "fLatfele" osv.).

Andre lyder i dialekten har jeg ikke forsøkt å gjengi. De som måtte være interesserte i å få vite mer om Modum-dialekten, henviser jeg isteden til boka "Modumsmålet" av Kai Hunstadbråten (Norsk Målførearkiv - Universitetet i Oslo, 1973).

Valsen hass far

The musical score is written in G major (one sharp) and 3/4 time. It consists of six staves of music. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 3/4 time signature. The melody starts with a quarter note G, followed by a repeat sign. The second staff continues the melody with a half note G, a quarter note A, and a quarter note B. The third staff features a half note C, a quarter note D, and a quarter note E. The fourth staff has a half note F#, a quarter note G, and a quarter note A. The fifth staff contains a half note B, a quarter note C, and a quarter note D. The sixth staff concludes with a half note E, a quarter note F#, and a quarter note G, followed by a double bar line and the marking 'D.C.' (Da Capo). There are two first endings (marked '1.') and two second endings (marked '2.') in the third and sixth staves, respectively.

Denne valsen laga Hans Hansen allerede i 1906. Hans var bare 9 år gammel da valsen ble til, så han må tidlig ha kunnet traktere trekkspillet.

Børjenstuvalse

Musical staff 1: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 3/4 time signature. The melody starts with a quarter note G4, followed by quarter notes A4 and B4. A repeat sign follows. The first ending consists of quarter notes G4, A4, B4, quarter note C5, quarter note B4, quarter note A4, quarter note G4, quarter note F#4, quarter note E4, quarter note D4. A triplet of eighth notes G4, A4, B4 is marked with a '3' below it.

Musical staff 2: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 3/4 time signature. The melody starts with a quarter note G4, followed by quarter notes A4 and B4. A repeat sign follows. The first ending consists of quarter notes G4, A4, B4, quarter note C5, quarter note B4, quarter note A4, quarter note G4, quarter note F#4, quarter note E4, quarter note D4. A triplet of eighth notes G4, A4, B4 is marked with a '3' below it.

Musical staff 3: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 3/4 time signature. The melody starts with a quarter note G4, followed by quarter notes A4 and B4. A repeat sign follows. The first ending consists of quarter notes G4, A4, B4, quarter note C5, quarter note B4, quarter note A4, quarter note G4, quarter note F#4, quarter note E4, quarter note D4. A triplet of eighth notes G4, A4, B4 is marked with a '3' below it.

Musical staff 4: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 3/4 time signature. The melody starts with a quarter note G4, followed by quarter notes A4 and B4. A repeat sign follows. The first ending consists of quarter notes G4, A4, B4, quarter note C5, quarter note B4, quarter note A4, quarter note G4, quarter note F#4, quarter note E4, quarter note D4. A triplet of eighth notes G4, A4, B4 is marked with a '3' below it.

Musical staff 5: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 3/4 time signature. The melody starts with a quarter note G4, followed by quarter notes A4 and B4. A repeat sign follows. The first ending consists of quarter notes G4, A4, B4, quarter note C5, quarter note B4, quarter note A4, quarter note G4, quarter note F#4, quarter note E4, quarter note D4. A triplet of eighth notes G4, A4, B4 is marked with a '3' below it.

Musical staff 6: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 3/4 time signature. The melody starts with a quarter note G4, followed by quarter notes A4 and B4. A repeat sign follows. The first ending consists of quarter notes G4, A4, B4, quarter note C5, quarter note B4, quarter note A4, quarter note G4, quarter note F#4, quarter note E4, quarter note D4. A triplet of eighth notes G4, A4, B4 is marked with a '3' below it.

Musical staff 7: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 3/4 time signature. The melody starts with a quarter note G4, followed by quarter notes A4 and B4. A repeat sign follows. The first ending consists of quarter notes G4, A4, B4, quarter note C5, quarter note B4, quarter note A4, quarter note G4, quarter note F#4, quarter note E4, quarter note D4. A triplet of eighth notes G4, A4, B4 is marked with a '3' below it.

Musical staff 8: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 3/4 time signature. The melody starts with a quarter note G4, followed by quarter notes A4 and B4. A repeat sign follows. The first ending consists of quarter notes G4, A4, B4, quarter note C5, quarter note B4, quarter note A4, quarter note G4, quarter note F#4, quarter note E4, quarter note D4. A triplet of eighth notes G4, A4, B4 is marked with a '3' below it.

The musical score is written in G major (one sharp) and consists of four staves. The chords indicated are G, D, G, D, G, C, D, G, D, and G. The piece concludes with a double bar line and the instruction 'D.C.' (Da Capo).

- Ja, denna har je vel laga mesteparten på sjøL, ve. Det er toner je har samLa opp gjennom´n far, og det er helt sikkert no som er kommen fra Børjen - fra Møller´n.

Her hetter´e "Børjenstua", og detta var jo en gåL (gård) det, veit du. Olslund, NoL- (Nord) Sand og Børjenstua - det var de tre gåLane oppi her, og detta er egentlig en husmannspLass unna øvre Børjen. Detta var nr. 1, og husmannspLass nr. 2 var oppe hos´n Oskar (Borgen). HusmannspLass nr. 3, "Borgenmoen", var rett oppå mo´n her, der ba´stua var. Ja, der budde óg Møller´n i si ti.

Barndomshjemmet mitt ligger skrått over veien her, det; "Granly". Han far kjøpte der i 1920, og bygde året etter. Så der er je født. Der bLei det dansa så my at det bLei trákka sti rundt stueboLe (stuebordet)!

Dette bildet er malt i 1896 av Anders Olsen Olsevja fra Vikersund. Til venstre ser vi gården "Nord-Sand", og til høyre ligger "Børjenstua", som den gang ble eid av Ola Eriksen Børjenstua.

BØRJENVALSEN:

- Den er etter'n Emil Børjen. Han var eldstemann på Børjen; etter a Kresti og'n Edvard Børjen. (Hu Kresti var'e som kom me Huldrevisa, veit du. (T. Lund; Toner fra Modum, s. 146.))

Denna spellte'n Emil mange ganger om kvelden, for denna var lissom eiendomsretten hass, denna. Han spellte fele, og når'n spellte "Børjenvalsen", da gikk bågan no alvåli. Han låkkte auane og sto og gListe mens'n spellte. Også hadde'n svære, innsatte tenner, så du så nesten bare en svær tanngaL (tanngard) og bågan som gikk framom den.

Han Emil var my hime hos'n far og spellte.

Den første fela han Gunvald Winaasen kjøpte, kjøpte'n a'n Emil Børjen.

Børjenvalsen

Musical staff 1: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 3/4 time signature. The melody starts with a repeat sign. Chords G, C, and D are indicated below the staff.

Musical staff 2: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 3/4 time signature. The melody continues. Chords G and C are indicated below the staff.

Musical staff 3: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 3/4 time signature. The melody continues with first and second endings. Chords D and G are indicated below the staff.

Musical staff 4: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 3/4 time signature. The melody continues with a repeat sign. Chords G and D are indicated below the staff.

Musical staff 5: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 3/4 time signature. The melody continues. Chords G and C are indicated below the staff.

Musical staff 6: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 3/4 time signature. The melody continues with first and second endings. Chords D, G, and D.C. are indicated below the staff.

VALS FRA HOVET:

- Denna er kommen fra Hovet; Børjenhovet - og je har aldri hørt anna enn at detta er no etter Møller'n. Han far og'n Ragnvald (Nilsen Nordås), bror hennes mor, spelte denna my.

HEGGENHAUER´N, reinlender:

- Denna er kommen fra´n August (Borgen), og detta er óg opprinnelig ei felelåt.

Kristian Heggenhaugen var husmann unna Heggen prestegåL, nord-øst for Heggen. Han spelte fele isammen me Møller´n; ja, han spelte klarrinett, óg.

Når de karane hadde bynt å spella, gLømte dom ofte både ti og ste:

Heggenhaugen hadde vært i Vikersund en fredag for å handle, og da benytta´n anledningen tel å se innom i Møllerstua på Hovet i samma slengen. Og da gikk det naturlegvis itte lenge før enn dom fant fram felene og ga si tel å spella, kan du vetta.

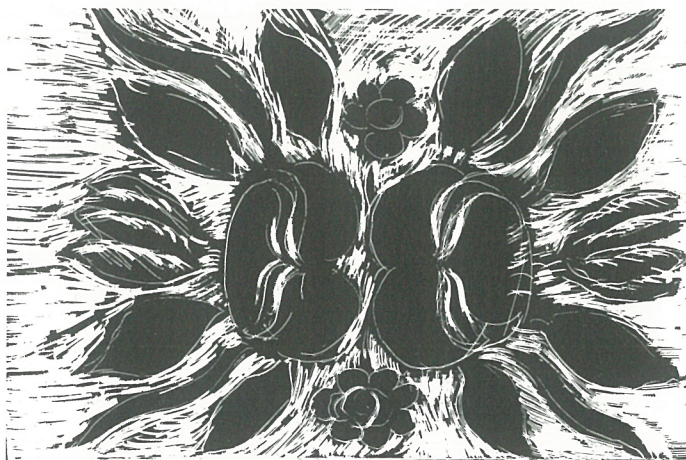
Men detta vara og det rakk, og dom summa si itte før om søndags formidda´n. Da spurte kjærringa tel Møller´n å det var Heggenhaugen hadde i påsan sin.

“Å, fanken,” sa Heggenhaugen, “detta er meddisinene tel kjærringa, detta! Hu ligger sjuk hime, hu. Je håper itte hu er stryki me mens je har sitti her.”

Heggenhauer'n

G D/G D G/D G
 Am/G Am D G
 G G Am/G Am D G
 Am/G Am D G
 C F/C F G/C G C
 F/C F G/C G C C D.C.

Kisteroser fra Modum

VALS ETTER HEGGENHAUGEN:

- Denna valsen spelte søstra hass August my, hu Olga Simensen. Hu “gnikket litt på sin fiolin” hu óg, ser´u, og denna bynte a me støtt. Hu sku bestandig ha Heggenhauger-låter.

Hu Olga mista alle tre ungane sine tidlig hu, stakkar. Je trur dom dø i tuberkulosen, je. Og da mann hennes dø óg, så fløtta a inn me´n August.

Ja, je kan godt spella´n oppatt for´i, men je speller´n vel itteno bere da, ve...

Vals etter Heggenhaugen

The musical score is written in G major (one sharp) and 3/4 time. It consists of eight staves of music. The chords indicated are G, D, C, and D.C. (Dominant Seventh Chord). The score includes first and second endings, a triplet, and a double bar line with repeat dots.

Staff 1: G D

Staff 2: G D

Staff 3: G C

Staff 4: G D G

Staff 5: C G D

Staff 6: G G

Staff 7: C G D G

Staff 8: D G D.C.

Kaffidokter Driksta'

The musical score is written in G major (one sharp) and 4/4 time. It consists of six staves of music. The first staff begins with a repeat sign and a double bar line. The second staff also begins with a repeat sign and a double bar line. The third staff contains a first ending (1.) and a second ending (2.). The fourth staff begins with a repeat sign and a double bar line. The fifth staff also begins with a repeat sign and a double bar line. The sixth staff contains a first ending (1.) and a second ending (2.), with the second ending ending in a double bar line and the instruction 'D.C.' (Da Capo).

Chord indications: G, D, G/D, G, D, G, C, G, D, G/D, G, C, G, D, G, G, G, D.C.

KAFFIDOKTER DRIKSTA', reinlender:

- Dette er ei låt som har gått igjen her, og denna spellte'n Even Hovde og'n Edvin Stillingen. Han Even laga si fLatfele, og når'n tok fram den, så sku'n te me "Kaffidokter Driksta". Det var svære greier, det, når'n fekk pLundra si gjennom denna!

Je er no usikker på om detta kan væra no etter Møller'n, men sjøL lærte je'n a'n August og'n far. Men åssen han har fått detta pussige navnet, det må nå gudene vetta!

Trekkspilleren Harry Borgen i Drammen, sønn av Olemann Borgen, har skrevet ned denne reinlenderen i form etter sin far i 1956. Den kalles da "Klevens reinlender", og er i store trekk lik "Kaffidokter Driksta" slik Karsten spiller den.

KRØDERMINNER, vals:

- ...kaller vi'n, da, men han hetter vel egentlig "Ta det me ro", trur je. Denna blir my brukt oppi her, og je trur'n er ifra like etter 1900 en gang.

Dette er en vals man kan finne igjen flere steder og i varierende form. Jon Faukstad har i boka "Ein-raderen i norsk folkemusikk" (s. 40) skrevet ned en vals etter Thor Tessnes fra Vågåmo, som bortsett fra at vendingene kommer i omvendt rekkefølge, er svært lik Karstens "Krøderminner". Noe navn på valsen oppgir imidlertid Faukstad ikke.

I boka "Vals til tusen" (s. 68/69) nevner Arild Hoksnes valsen "Tag den med ro". Denne valsen er laget av Ingel A. Myrbraathen, og ble innspilt på plate alt så tidlig som i 1904 av Carl Mathiesen.

Carl Jularbo har også spilt inn denne valsen, og den første vendinga er identisk med "Krøderminner" slik den står notert her.

Krøderminner

The musical score for "Krøderminner" is written in G major (one sharp) and 3/4 time. It consists of six staves of music. The chords and their positions are as follows:

- Staff 1: Chord G (under the first measure), Chord D (under the fifth measure).
- Staff 2: Chord G (under the second measure), Chord D (under the eighth measure).
- Staff 3: Chord G (under the fifth measure). The staff ends with a first ending (1.) and a second ending (2.).
- Staff 4: Chord C (under the first measure), Chord G (under the fifth measure), Chord D (under the eighth measure).
- Staff 5: Chord G (under the fourth measure), Chord C (under the fifth measure), Chord G (under the eighth measure).
- Staff 6: Chord D (under the second measure), Chord G (under the fifth measure). The staff ends with a first ending (1.) and a second ending (2.), followed by the instruction "D.C." (Da Capo).

REISEN TIL GRAN, vals:

- "Denna laga'n far da'n var på Gran i 1902 og hogg stein," sa a Olga Simensen. Han resste rundt og hogg møllersteiner me hammar og meisel, Møller'n. De skulle høgges på en spesiell måte de, ser'u, og det var litt a en kunst, det. Ja, han Andreas Martinsen hadde óg oL (ord) på si for å være grådi go tel å høgge stein.

Ja, det var nok ei hel Amerika-reise den gangen, det. Helt te Gran, a gitt!

Reisen til Gran

Musical staff 1: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 3/4 time signature. The melody consists of eighth and quarter notes. A repeat sign is present at the beginning. Chords are indicated below the staff.

C G/ G C G/ D

Musical staff 2: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 3/4 time signature. The melody continues with eighth and quarter notes. Chords are indicated below the staff.

G C G/ G C G/

Musical staff 3: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 3/4 time signature. The melody continues with eighth and quarter notes. A repeat sign is present at the end. Chords are indicated below the staff.

D G G D G/

Musical staff 4: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 3/4 time signature. The melody continues with eighth and quarter notes. Chords are indicated below the staff.

G D G D/ G

Musical staff 5: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 3/4 time signature. The melody continues with eighth and quarter notes. Chords are indicated below the staff.

D G/ G D G

Musical staff 6: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 3/4 time signature. The melody includes first and second endings. Chords are indicated below the staff.

1 2. G C G/

Musical staff 7: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 3/4 time signature. The melody continues with eighth and quarter notes. Chords are indicated below the staff.

D G

Musical staff 8: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 3/4 time signature. The melody includes first and second endings. Chords are indicated below the staff.

C G/ D G 1 2. D.C.

SANDAKERVALSEN:

- Denna valsen er etter Møller'n, og denna har'n nok laga sjøL og tilegna Sandaker'n og kjærringa - foreldra te "Michelsen" (skomaker Edvard Sandaker). Dom budde øverst på Hovet; på toppen a Børjenbakken, der.

Ja, "Michelsen" - vi hadde fLere oppi bygda her som hadde oppnavn etter foLk i Regjeringa. Og'n Edvard var altså statsminister Michelsen. Han hette itteno anna, han!

Navnet Sandaker finner vi imidlertid også igjen på Sokna. En av nabogårdene til Haukedalen heter Sandaker (idag eid av Bodil og Hans Stigsrud), og det kan jo også være at valsen ble laget til dem som den gang bodde der.

Mellom gårdene Sandaker og Haukedalen var det ei gammel danseslette som ble kalt "Ripermoen". Og hvem vet, kanskje kan "Sandakervalsen" ha blitt spilt der en sommerkveld?

Sandakervalsen

Musical score for Sandakervalsen in G major, 3/4 time. The score consists of eight staves of music with guitar chord diagrams and fingering instructions.

Staff 1: G, C, G, D/G

Staff 2: D, G/D, G, C, G

Staff 3: D/G, D, G, 1., 2.

Staff 4: G, D, 3, G

Staff 5: D, 3

Staff 6: G, G, C, 3

Staff 7: D, G, C, 3

Staff 8: D, G, G, 1., 2., D.C.

KLONKEN, reinlender:

I arkivet til Norsk Folkemusikksamling i Oslo finnes det et opptak med felespilleren Ragnvald Borgen fra Vikersund. Der spiller han blant annet også denne reinlenderen etter Møller'n som har fått navnet "Klonken".

Karsten fikk høre opptaket, og kjente den med en gang igjen som en slått også August Borgen spilte mye. Den inngår ikke i Karstens toraderrepertoar, men jeg synes likevel den fortjener å bli tatt med her. Den skulle da også egne seg godt på torader, så jeg har tatt meg friheten å sette besifring på den sjøl.

Navnet "Klonken" har den sikkert fått fordi aksentene i den andre vendinga spilles som pizzicato (med fingeren) på fela.

Ragnvald Borgen var barnebarn av Møller'n, og en habil felespiller, både på hardingfele og flatfele. Han tok da også flere premier på kappleiker, og var en mye benyttet musiker. Av yrke var han baker, og arbeidet i bakeriet til Bjarne Larsen i Vikersund. Den første fela Ragnvald hadde, var kjøpt av baker Larsen, og det sies at det var den første fela som den kjente felemakeren Kjensli på Tyrstrand hadde laget.

Ragnvald Borgen var født i 1914, og døde julaften 1981.

Harry Borgen har spilt inn en reinlender på kassetten "Svensk-Norsk Kultis-Gammeldans" (AKC-23), som har fått navnet "Klevens reinlender". Denne er med små avvik identisk med "Klonken" og "Kaffidokter Driksta" slått sammen til én, slik de står notert i dette heftet.

Klonken

Musical score for 'Klonken' in G major, 2/4 time. The score consists of four staves of music with guitar chord diagrams below the notes.

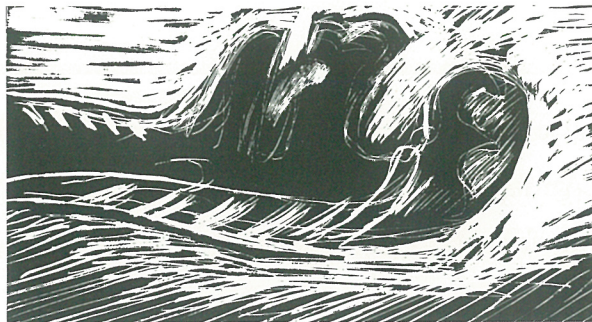
Staff 1: G C G D

Staff 2: G C G

Staff 3: D G G G > >

Staff 4: C G G D.C.

The score includes first and second endings for the third and fourth staves. The key signature has one sharp (F#), and the time signature is 2/4. The piece concludes with a double bar line and the instruction 'D.C.' (Da Capo).

HALTE-PER, reinlender:

Denne reinlenderen har Karsten trallet for meg. Besifringen har jeg derfor tillatt meg å sette på sjøl, vel vitende om at det ikke er mulig å spille A-dur i akkordbassen på en G-dur torader. Kanskje vil en på torader erstatte A-dur med a-moll?

- Denna kom´n Ragnar, bror min, me. Han kunne første vendinga. Den andre vendinga husste je godt, men den hadde han gLømt bort innte je bynte å synge´n. Trea vendinga pLundra vi no me, men så kom a Edna og retta opp den. Du veit, hu hørte´n far spellte my hime hu óg. Så vi bLei messom tre om denna, da.

Han far sang denna og spellte harpeleik tel, men je kan itte huse no´n tekst på´n. Han tralla vel mest, ve.

Detta er nok no etter Møller´n, som´n kanskje har hatt me si fra Soknedal´n. For at´n må ha spellt fele lenge før´n kom te Modum, er helt sikkert. Men å´n hetter for no, det veit je itte akkurat, men je minns det er no me halting... "Halte-Per" eller "Halte-Jo", eller å det er. Du kan kalle´n å du vil.

-

I Sigdal bodde det en gang en skomaker som ble kalt "Halt-Anders". Hans egentlige navn var Anders Klemetsen Bakås. Han fikk oppnavnet sitt etter at han som liten hadde falt ned fra et bord og ødelagt seg slik at det venstre beinet bare ble halvt utviklet.

Kanskje er denne reinlenderen opprinnelig myntet på ham, og skulle hett "Halt-Anders" isteden? ("Under Norefjell" nr. 2, 1987.)

Halte-Per

G C G D G
 A D G C G D G
 1. D G D G G C
 D G
 C D G G
 C D G
 C D G G D.C.

LANGSRUD´N, vals:

- Møller´n hadde ofte ei ny låt når´n kom for å spella en stan, og denna laga´n da´n sku spella på et gilde oppi Langsrud omkring 1880.

Det var my sangtekster óg på dissa gamLe mellodiene. Je veit´n August sang ofte, men vi la bare merke te de første strofene vi, veit du. Og teksten på denna var: "Hold unna her, for her danser Langsrud´n!"

Langsrud'n

Musical staff 1: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 3/4 time signature. The melody starts with a repeat sign. Chords G, C, G, and D are indicated below the staff.

Musical staff 2: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 3/4 time signature. Chords G, C, G, and D are indicated below the staff.

Musical staff 3: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 3/4 time signature. First ending (1.) and second ending (2.) are shown. Chords G and G are indicated below the staff.

Musical staff 4: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 3/4 time signature. First ending (1.) and second ending (2.) are shown. Chords D, D, and G are indicated below the staff.

Musical staff 5: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 3/4 time signature. First ending (1.) and second ending (2.) are shown. Chords D and D are indicated below the staff.

Musical staff 6: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 3/4 time signature. First ending (1.) and second ending (2.) are shown. Chords G and C are indicated below the staff.

Musical staff 7: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 3/4 time signature. Chords F, G, and C are indicated below the staff.

Musical staff 8: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 3/4 time signature. First ending (1.) and second ending (2.) are shown. Chords F, G, C, and D.C. are indicated below the staff.

KJÆRRINGGALOPP:

- Denna er kommen fra'n August. Når'om spellte denna, sku dom byne smått og pent, og så auke på etter hvert. Te slutt sku danserane væra alldeles i lufta. For å få varma opp kjærringene sine, måtte dom byne forsiktig, veit du!

Det går no i gLømmeboka etter hvert, men je trur'n er omtrent som'n står her. Du veit, det er omkring 60 år sia je hørte my a detta. Men å ska'n gjøra, da, når'n kanskje er den eineste som sitter att me no a detta gamLe? No må'n jo prøve å få ut a det.

Det hender je studderer no forferdelig. Åssen var nå denna...? Og så går je og traller på de stubbane je huser - i vekesvis somtir - og så plutselig en dag sitter'n der! Det må væra underbevisstheten som hjælper en, ve?

Eller som Karstens bror, Ragnar, uttrykker det:

- Han Karsten huser grådig godt dissa gamLe melodiene. Men så hender'e han står fast i no, og så kommer'n opp te meg. Og da slomper'e at je kan hjælpe'n me ei vending.

Men du må lissom se'n August, veit du, ska det bLi no greie på det. Du må se'n står og speller akkurat den melodi'n du er ute etter. Og da kan'n faktisk komma på my, ser'u!

På grunn av de uvanlige 3/4-taktene i den siste vendinga, er denne galoppen hva vi vil kalle en "skeiv" slått. En annen skjevhet, er at den siste vendinga også inneholder 14 takter, mot de vanlige 16.

A. Hoksnes skriver i boka si (s. 65) at dette er et lite påakta særdrag i folkemusikken som vi ikke må forsøke å "rette opp". Og fordi runddansene ikke er avhengige av jevne takttall, har da heller ikke dette vanligvis noe å si for dansen.

Et annet eksempel på det samme, er "Vals fra Hovet", som i den andre vendinga har 17 takter.

Kjærring-galopp

G D

G D

G C G

D G C

G D G G

G D

G

D G G D.C.

BEGNA-VALSEN:

I sommermånedene var det stor musikalsk aktivitet på Modum Bad. Badet engasjerte musikere som skulle underholde gjestene med daglige konserter. At disse musikerne også hadde sitt å si for bygdas egne spillemenn, kan Karsten gi et godt eksempel på:

- Severin Jevnager (1869-1928) var på Modum Bad i 1896. Det veit je me sikkerhet, for vi har finni noter etter'n her oppe, og der står'e "1. mai 1896". Severin Jevnager var militærmusiker, og kom som kappellmester te Modum Bad. Han var der i en 2-3 år, eller sessonger, da, for om vinter'n var'e itte no mussikk der oppe. Og han leda både hornorkesteret og sallongorkesteret.

Og det var der Møller'n og de kara kom i kontakt me'n. Ja, kanskje spellte dom isammen óg, for alt je veit.

Dom lærte en vals etter'n Severin Jevnager som je itte har hørt no'n annen har spellt, og den hetter for "Begna-vals". Den første og den siste vendinga er nokså like, "men det er'e itte no rart i," sa'n August, "for når'n ska komponere en vals om Begna, så er'e det samma vannet som renner inn som renner ut att!"

Begnavalsen

Musical staff 1: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 3/4 time signature. The melody starts with a quarter rest, followed by a dotted quarter note G, an eighth note A, a quarter note B, a dotted quarter note C, an eighth note D, a quarter note E, a dotted quarter note F#, and an eighth note G. The staff ends with a quarter note G. Chords G and D are indicated below the staff.

Musical staff 2: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 3/4 time signature. The melody starts with a quarter note G, an eighth note A, a quarter note B, a dotted quarter note C, an eighth note D, a quarter note E, a dotted quarter note F#, and an eighth note G. The staff ends with a quarter note G. Chords G and D are indicated below the staff.

Musical staff 3: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 3/4 time signature. The melody starts with a quarter note G, an eighth note A, a quarter note B, a dotted quarter note C, an eighth note D, a quarter note E, a dotted quarter note F#, and an eighth note G. The staff ends with a quarter note G. Chords G and C are indicated below the staff. A first ending bracket covers the last two measures, and a second ending bracket covers the last two measures.

Musical staff 4: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 3/4 time signature. The melody starts with a dotted quarter note G, an eighth note A, a quarter note B, a dotted quarter note C, an eighth note D, a quarter note E, a dotted quarter note F#, and an eighth note G. The staff ends with a quarter note G. Chords G, D, and G are indicated below the staff.

Musical staff 5: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 3/4 time signature. The melody starts with a dotted quarter note G, an eighth note A, a quarter note B, a dotted quarter note C, an eighth note D, a quarter note E, a dotted quarter note F#, and an eighth note G. The staff ends with a quarter note G. Chords C, G, and D are indicated below the staff.

Musical staff 6: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 3/4 time signature. The melody starts with a dotted quarter note G, an eighth note A, a quarter note B, a dotted quarter note C, an eighth note D, a quarter note E, a dotted quarter note F#, and an eighth note G. The staff ends with a quarter note G. Chords G and G are indicated below the staff. A first ending bracket covers the last two measures, and a second ending bracket covers the last two measures.

Musical staff 7: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 3/4 time signature. The melody starts with a quarter note G, an eighth note A, a quarter note B, a dotted quarter note C, an eighth note D, a quarter note E, a dotted quarter note F#, and an eighth note G. The staff ends with a quarter note G. Chords D and G are indicated below the staff.

Musical staff 8: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 3/4 time signature. The melody starts with a dotted quarter note G, an eighth note A, a quarter note B, a dotted quarter note C, an eighth note D, a quarter note E, a dotted quarter note F#, and an eighth note G. The staff ends with a quarter note G. Chords D, G, and D.C. are indicated below the staff. A first ending bracket covers the last two measures, and a second ending bracket covers the last two measures.

KREMMERSJELA, reinlender:

- Ja, det var en mann i fra Solør, det; en koffertkremmer som kom te Møllerstua på Hovet. Det var mange i fra Solør- og Totenbygdene som resste rundt på handel i de ti'er.

Han hadde hørt Møllermussikken spellte på kinolokkalet her nere, og etterpå hadde'n spørt si fram tel å dom budde hen.

Så spurte'n om å få låne ei fele ta dom, og da hadde'n spellt den eine låta etter den andre. Han var søkkane fLink tel å spella! Han hadde slått si tel der hele da'n - åt der og greier - og spellte. Dom hadde nok lært en hel del slåtter a'n, men den eineste låta han August husste etterpå, var denna. Han hadde sikkert et anna namn, men dom satte navnet "Kremmersjela" på'n - etter Solørkremmer'n.

Den første kino'n var forresten neri Stallane, vi kalte - der som Arnesen har brukthandel nå, ve sia brødrene Wahls møbelbutikk. Seinere bLei det kino på Arbeider'n på Tangen.

Å, det var svære greier det, i den tida!

Thure Lund har i "Toner fra Modum" (s. 93) en reinlender i form etter Heggenhaugen som han har kalt "Gå til Kongsrud". Den 1. vendinga er nesten identisk med den 1. vendinga i "Kremmersjela", og hvem vet - kanskje er det opprinnelig den samme slåtten?

"Gå til Kongsrud" er spilt inn på kassetten "Toner fra Modum" (0189S031) i 1989, med Rudolf Lunds Kvintett.

Kremmersjela

G G/D G Am / D D G/D

G G/D G Am / D D G

2. G G C D

G C

D G G D

G D

1 G 2. G D.C.

OTER-REINLENDER´N:

- Denna reinlender´n ska visstnok være etter en tater som budde på Snarum en gang i tida, som hette for Anton Oter. Men no navn på reinlender´n veit je itte om.

Karsten kunne 1. og 3. vendinga på denne reinlenderen, men han visste at det fantes ei vending til som gikk i moll; noe som sjelden forekommer i toraderstoff fra Modum. Gunnar Løvås i Krødsherad kunne imidlertid hele slåttten, og den 2. vendinga er oppskrevet etter ham.

I Krødsherad kalles slåttten vanligvis for “Oter-reinlender´n” eller “Bakke-reinlender´n”. Gunnar Løvås har den i form etter Edvard Bakken, som lærte den av Anton Oter i 1903. Edvard Bakken var da i arbeid på gården Skinnes i Krødsherad, og Anton Oter kom dit med et følge av omreisende kremmere.

At enkelte melodier har vandret langt, er også “Oter-reinlender´n” et godt eksempel på. “Myrslo og Svaets dragspelkvintett” spiller en schottis etter Ragnar Sundquist som han har kalt “Bondbrøllops-schottis”. Bortsett fra moll-vendinga, er den noe forskjellig fra “Oter-reinlender´n”, men likevel kan det ikke være tvil om at det er den samme slåttten.

Og på en gammel dansk “Orion”-plate (A 179) fra like etter århundreskiftet, finnes denne reinlenderen innspilt i en litt annen form under navnet “Amerikansk rheinlender”.

Oter-reinlender'n

A E

A/E A E

A A Hm Hm/F# Hm

Hm/F# Hm Hm/F# Hm Hm/F# Hm

A D A

E A/E A D

A E A A D.C.

PARAPLYMAKER´N, vals:

- Det budde en kar her i 1927. Det var i den kLeine tida det, veit du. Han var egentlig a svensk opprinnelse og hette Vahlman, og resste rundt på bygda her som parrapLymaker.

Je huser det var en svær, flott kar, me hatt og si, grå kappe. Det var jo sjelden dom gikk så fint kLedd oppi bygda her, for det var mest bLåjakka over alt da, veit du.

Han var hime hos´n far og lurte på om´n sku stelle på no´n parrapLyer for´n. Han måtte få låne symaskin´ hennes mor - en gammaldags symaskin me sveiv - og så hadde´n me si en rull me sånnt svart ty, og spiler og no´n tenger og sånnt no.

Også kunne´n spella!

Det var første gangen je så en mann spellte gittar. Også hadde´n harrmenikk i et stattiv oppå gittar´n som´n spellte på samtidig! Og du veit; vi sto ne´me og gLante - detta var trollmann! Og´n far så innteressert. ParrapLyer og detta... Han ga vel en go dag i parrapLyer, han far. Det var mussikken han var innteressert i!

Og´n far lærte en vals a´n. Den fekk navnet "ParrapLymaker´n". "Vahlmans vals" bLei´n óg kalt. Det er vel antagelig no gammalt a svensk opprinnelse, og hadde selvfølgelig et anna navn, men det bLei "ParrapLymaker´n" oppi her.

Men nå ska vi se om je huser´n...

Paraplymaker'n

The musical score for "Paraplymaker'n" is written in G major (one sharp) and 3/4 time. It consists of eight staves of music. The chords and first/second endings are as follows:

- Staff 1: C, G/, G, D, Am/ Am, D
- Staff 2: G, C, G/, G, D, Am/ Am
- Staff 3: D, G, G (1. ending), G (2. ending)
- Staff 4: D, Am/ Am, D, G
- Staff 5: D, Am/ Am, G, D
- Staff 6: G, G (1. ending), G (2. ending), D
- Staff 7: G
- Staff 8: D, 3, G, G (1. ending), G (2. ending), D.C.

Bakkegutten

A
E
A

E
A
A

D
A
E
A
D

A
E
A
A
D.C.

- Denna må vel være etter Tandberg'n (Olaus Tandberg, født 1850) på Simostranda, ve. Og je trur'n hetter for "Bakkegutten" eller no sånt no. Men det er en go massurka!

Gammal rundvals

G 3 D G 3

1. D G 2. D G D G

D G 3 D G

G 3 C D

1. G 2. G D.C.

- Dette er en gammel rundvals som 'n far og 'n Andreas Martinsen spelte my. Denna har 'om nok dratt hundrevis a ganger, for denna gikk my oppi her. Men å 'n hetter for no, det veit je itte.

GAMMAL REINLENDER 1-3:

- De to første reinlendera her har je hørt spellt så langt tebars je kan huse. Han far og'n August spellte dissa isammen; på trekkspell og fele, da. Dom kommer nok i fra Møller'n, men je tør itte å si hvem som kan være opphavsmann te dom, eller å dom hetter.

Den trea reinlender'n trur je må være etter Møller'n. Den hadde je bare no'n stubber a, så den har je mått støa opp te sjøL. Han far spellte denna, og je trur'n ska være omtrent sånn som'n står her. Men å'n hetter for no, det...

Det er lenge sia je hørte detta, må du huse på, og dessuten vare itte allti dom sa å det hette detta dom spellte heller.

Gammal reinlender 1

G C D G

C D G G

G D/G D C D

G D G G D.C.

Gammal reinlender 2

G D G/D G

D G

C G D G/D G

C G D G

G D G D G/D G

D G D G G D.C.

1 2.

Gammal reinlender 3

Musical score for "Gammal reinlender 3" in G major, 2/4 time. The score consists of five staves of music with various chords and first/second endings.

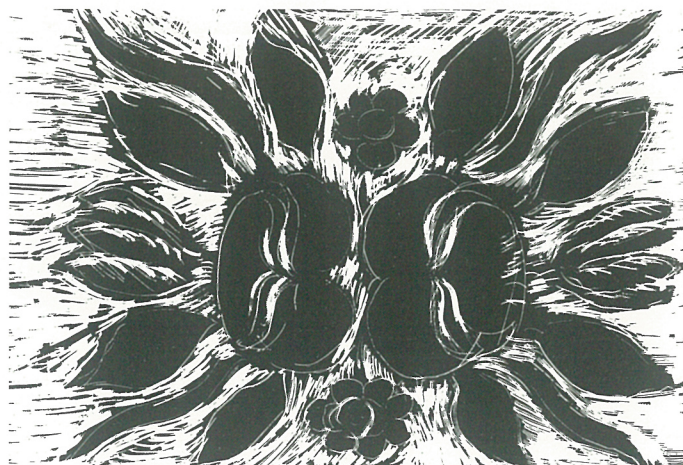
Staff 1: G, D/G, D

Staff 2: G/D, G, D/G, D

Staff 3: 1. G, 2. G, G, D/G, D

Staff 4: G/D, G, D/G, Am

Staff 5: D, 1. G, 2. G, D.C.

Vals fra Saksenga

1. 2.

1 7 12 17 22

G D G/D G G D C/G C G D C/G C G D.S.

- Denna valsen er i fra Saksenga på Tyristrand, og detta er en kjent Skjærdæls-slått detta, da. Tyristrand hette jo Skjærdæl'n a gammalt.

Denna versjon´ har je etter´n far og´n August, og den er no forskjellig fra den versjon´ som står i boka hass Thure. (T. Lund; "Toner fra Modum", s. 50.) No´n kaller´n for "Klokkervalsen" au, og så spellte dom hver vending fire ganger.

Denna var´n far og´n August nøye på at dom sku spella andre vendinga i to versjoner; omtrent like, bare me en litt annen sLeng.

GAMMAL VALS:

- Denna valsen spelte 'n August og a Olga. Men dom spelte aldri sammen, for dom hadde bare ei fele. Fela var hass August, og je kan aldri huse a Olga Simensen hadde fele sjøL no 'n gang. Men hu spelte my på fela hass August hu óg.

Og je kan aldri huse 'n August hadde anna enn hardingfele, sjøL om vi jo har bilde a 'n August me fLatfele. Men han kan jo ha bynt me hardingfela da Møllermussikken bLei oppløst omkring 1914/15 eller så. Møller 'n dø jo i -15, veit du.

Gammal vals

G D
 G D/G C D
 G C
 G Am D/ D
 G C G
 Am D/ D Am/G D/ G
 G D/ G D/G D
 G D/ G D/G D
 G D.C.

GAMMAL MASURKA 1:

- Dette er egentlig en gammel rundvals, har je hørt si, men han far spellte ´n allti som massurka, for det syns *han* låt best. Denna huser je ´n far spellte my te dans oppi bygda her, både innomhus og utomhus. Ja, alle oppi her som hadde feler eller anna, dom slang me på denna. Denna var vel grei den, da ve.

Men je har itte no greie på å ´n hetter.

-

Denne slåtten er innspilt på plata “Danceslåttar frå Nordfjord” med Erling Krokens kvartett (MUS LP 207). Der forekommer den i en litt annen form etter Lars Brendefur, og da som vals under navnet “Prinsevalsen”.

I boka “Vals til tusen” (s. 22) forteller Arild Hoksnes om “...Lars Brendefur (1782-1879) frå Hornindal, som var med i krigen 1807-1810. Rolf Myklebust fortel: “Han var aust ved svenskegrensa som soldat i ufredsåra 1807-1810. Fela hadde han med seg i felten, og ein gong spelte han ein vals for prins Christian August og fekk fem dalar i spelepengar av prinsen.” Denne valsen er ein typisk “rullande” vals av den gamle typen, som blir brukt svært mykje i dag under namnet “Prinsevalsen”. Han har fleire namn og er kjend mange stader i Noreg og i Sverige. For nokre år sidan kom ein spelmannskollega andblæst tilbake frå ferie i Portugal og påstod at han hadde høyrte “Prinsevalsen” der. I dag ler eg ikkje av den observasjonen. Eg sluttar aldri å undre meg over korleis slik spreiding kan gå til.”

Gammal masurka 1

The musical score for "Gammal masurka 1" is written in G major (one sharp) and 3/4 time. It consists of five staves of music. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 3/4 time signature. The melody starts with a quarter rest, followed by a dotted quarter note G, and continues with eighth and quarter notes. Chords G and D are indicated below the staff. The second staff continues the melody with similar rhythmic patterns and chords G and D. The third staff features a triplet of eighth notes marked with a '3' above them, followed by a double bar line and repeat sign, and then continues with chords G and D. The fourth staff continues the melody with chord G. The fifth staff begins with chord D, followed by a triplet of eighth notes marked with a '3' above them. It then branches into two endings: the first ending (marked '1.') leads to chord G, and the second ending (marked '2.') leads to chord G and ends with a double bar line and the instruction 'D.C.' (Da Capo).

GAMMAL MASURKA 2:

Dette er en gammel masurka som Karsten har etter far sin og August Borgen. Han husket bare den første vendinga på denne, men broren Ragnar husket den andre, så den har han trallet for meg. Besifringen i den andre vendinga har jeg så lagt til sjøl.

Nå mener Karsten å huske at det også skulle være ei tredje vending på denne masurkaen, men den har det dessverre ikke lykket oss å rekonstruere.

Gammal masurka 2

The musical score for "Gammal masurka 2" is written in G major (one sharp) and 3/4 time. It consists of five staves of music. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 3/4 time signature. The melody starts with a quarter note G, followed by eighth notes A and B, and a quarter note C. The second staff continues the melody with a quarter note D, followed by eighth notes E and F#, and a quarter note G. The third staff features a first ending (1.) with a quarter note G, followed by eighth notes A and B, and a quarter note C. The fourth staff features a second ending (2.) with a quarter note G, followed by eighth notes A and B, and a quarter note C. The fifth staff concludes the piece with a first ending (1.) of a quarter note G, followed by eighth notes A and B, and a quarter note C, and a second ending (2.) of a quarter note G, followed by eighth notes A and B, and a quarter note D.C. (Da Capo).

G D G

D G

G C G

D G C

G D G G D.C.

GAMMAL GALOPP 1:

Denne galoppen har Karsten trallet for meg, så besifringen har jeg igjen stått for sjøl.

- Denna spellte'n August, men je er i tvil om detta er no Møller'n har gjort. Men han August har nok lært'n a far sin om itte anna, og tok'n me si te oss så'n far fekk lære'n.

Denne galoppen finnes i en litt annen form i T. Lunds bok "Toner fra Modum" (s. 99) under navnet "Skredsvigs galopp". Løvås og Bråtens gammeldansorkester har spilt den inn i denne formen på kassetten "Fiskestigen" (1990).

GAMMAL GALOPP 2:

- Denna galloppen trur je kommer i fra Møller'n, og detta er igjen, som det meste a detta, no som'n far og'n August spellte. En liten stubb, bare. På denna huser je'n far "surra me basane", som dom sa; holdt bassknappane inne hele tida.

Når'n spellte denna på det kromatiske spillet, spellte'n bass-solo her, da, og brukte diskanten te etterslaga. Akkurat som når ungane speller "Hestetramper'n" på piano, om du har hørt den.

Jon Faukstad skriver:

"I Hallingdal bruker dei bassen helt annleis til springar og halling. Dei held grunnbassen nede konstant, og markerar taktslaga med akkordbassen." ("Ein-raderen i norsk folkemusikk", s. 72.)

Kanskje er det en tilsvarende framføringspraksis Hans Hansen benyttet seg av på denne galoppen?

Gammal galopp 1

Musical score for "Gammal galopp 1" in G major, 2/4 time. The score consists of three staves of music. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 2/4 time signature. It features a series of eighth and sixteenth notes. Chord symbols G, D, and G are placed below the first three measures. The second staff continues the melody with similar rhythmic patterns, including a triplet of eighth notes. Chord symbols D, G, G, and D are placed below the measures. The third staff concludes the piece with a final cadence, marked with a double bar line and a repeat sign. Chord symbols G, D, G, and D.C. are placed below the measures.

Gammal galopp 2

Musical score for "Gammal galopp 2" in G major, 2/4 time. The score consists of three staves of music. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 2/4 time signature. It features a series of eighth and sixteenth notes. Chord symbols G and D are placed below the first two measures. The second staff continues the melody, including a first ending (marked "1.") and a second ending (marked "2."). Chord symbols G, G, G, and D are placed below the measures. The third staff concludes the piece with a final cadence, marked with a double bar line and a repeat sign. Chord symbols G, D, G, and G D.C. are placed below the measures.

GEBBURSEN MIN, vals:

Dette er også en vals som Karstens far, Hans Hansen, har laga. Den komponerte han til sin egen 60-års dag i 1958.

Gebbursen min

BERTE LIUSLÅTTA, reinlender:

“Berte Liuslåtta” er en reinlender som Karsten sjøl har laga, og som ble til på en noe pussig måte:

- Hu Edna holdt på å rødda i kLeshaugen sin; sku heva no gammalt. Hu hadde arva den svære, side kjolen etter tanta si - hu tante Berte. Tante Berte, serú, var et *digert* kvinnfoLk!

Også satt je her og tukLa og spellte litt, da - litt forskjellig - og så var je kommen på denna første vendinga. Og der får je se a Edna kommer inn me denna svære kjolen tel a tante Berte på si, og kLemmer tel å danse reinlender så det bare står etter!

Og da gikk det ta si sjøL: Da kom den andre vendinga, og den trea, og je bort te båndopptager´n og spellte´n inn me én gang. Det opptaket har je enda en stan. Så spellte je og finpussa litt dagen etter, og der satt hele “Berte Liuslåtta”.

Ja, det var kjolen, det, som innspirerte!

Denne reinlenderen er innspilt på kassetten “Hipp og hopp” i 1987 med Toradergutta fra Modum (VLS 0287S027), omtrent nøyaktig i den form den står notert her.

Berte Liuslåtta

G C G D G

C G D G

2. G G D G

D G

G C D G/

G C D G D.C.

BUSITUBBA, reinlender:

- Far hennes Edna var den kjente bjørnejeger'n Amund Støen fra FLØ i HallingdaL. Seterveien doms var så bratt og krongLete, at'n tok tak i hesterompa i de værste kneikene, og lot kLøvhesten dra si opp!

Og det siste skaukrattet du må gjennom før'u kommer inn på slettfjellet, der hetter'e "Busitubba". Det var my spøkeri og greier før i tida, og oppi der var'e tett og mør't, så der trudde foLk busemann budde. Det ligger messom neri ei trang dæLe au, så du ser itte soLa neri der.

Han Jørgen, bror hennes Edna, spelte no'n toner på en gammel reinlender som je snappa opp, og ut a detta laga je denna reinlender'n som vi kalte for "Busitubba", da.

Busitubba

The musical score for "Busitubba" is written in G major (one sharp) and 2/4 time. It consists of seven staves of music. The first two staves each contain a triplet of eighth notes. The third staff includes first and second endings. The final staff concludes with a first ending and a double bar line, followed by a second ending and the instruction "D.C." (Da Capo).

Chords indicated below the notes are: A, E, A, E, A, E, A, D, A, E, A, D, E, A, D, E, A, D.C.

Edna og Karsten Hansen

MOSETERSLÅTTEN, vals:

- Mor hennes Edna er i fra en gåL oppi FLØ i HallingdaL som hetter for Moen, og setra doms hetter da for Mosetra.

Han Jørgen, bror hennes Edna, spelte litt trekkspell han óg, og han kunne litt her og litt der på denna. Så har je samLa opp dissa småstubbane, da, og satt dom sammen tel ei låt som vi har kalt for "Moseterslåttén".

Je syns det har vært no'n sånne små, fine "rosér" innimellom på denna. Særlig andre vendinga har litt hallingsleng over si - nesten litt felesleng - men je hørte aldri'n Jørgen spelte fele.

Moseterslåten

Musical score for Moseterslåten in G major, 3/4 time. The score consists of seven staves of music with guitar chord diagrams (G, C, D) and first/second endings.

Staff 1: G C G D

Staff 2: G D G D

Staff 3: G D G D G

Staff 4: C G D G G

Staff 5: G C G D

Staff 6: G G C G

Staff 7: D G D.C.

KILDER:

Jon Faukstad; "Ein-raderen i norsk folkemusikk",
Universitetsforlaget 1978.

Arild Hoksnes; "Vals til tusen. Gammaldansmusikken gjennom 200 år",
Det norske samlaget, 1988.

Kai Hunstadbråten; "Modumsmålet",
Norsk Målførearkiv - Universitetet i Oslo, 1973.

Thure Lund; "Toner fra Modum",
Modum kommune 1985.

Sigbjørn Bernhoft Osa; "Spelemannsliv",
Ansgar, Oslo 1979.

Riksarkivet, Oslo; Kirkebøker og folketellinger.

F. H. Schandy; "Bragernes bydelshistorie", bd. 2,
Schandy Forlag (1986?).

Samtaler med:

Anny Borgen, Vikersund

Harry Borgen, Drammen

Ragnar Hansen, Vikersund

Rolf Hansen, Vikersund

Gunnar Løvås, Krødsherad

Arne Martinsen, Vikersund

Harald Modalen, Sokna

Ragnvald Nilsen Nordås, Geithus

Bodil Stigsrud, Sokna